

TIME 244'33'' - IVA.LAB

BPEME 244'33'' - IVA.LAB

Кустоскиња: Слађана Петровић Варагић

Ликовна галерија и Галерија Podroom
Културни центар Београда

Curator: Slađana Petrović Varagić

Art Gallery & Podroom Gallery
The Cultural Centre of Belgrade

Време 244'33" – IVA.lab

Последња два века исписивана је историја убрзања, а данас су животи појединаца постали „хистерична серија пренасељених тренутака“ (Томас Хилан Ериксен). Наш *флуидни животи*, како га дефинише Зигмунд Бауман, живот је истуђен неизвесношћу у коме се услови и околности под којима цивилизација функционише смењују брже него што би било потребно да се нови начини деловања могу консолидовати и инкорпорирати у навике и рутине појединца и група. Технологија је учинила човека зависним од информација које се множе у преобиљу, а дефицитарне категорије постају – *џајна друти* да чују и виде нас, као и наше полагамо и *џовезано време* да чујемо и видимо друге. Довољан разлог за тензију и сукоб! Тржишни либерализам и индивидуализам континуирано производе *нове облике рањивости*. У непрестаној борби за нечије секунде и минуте, губимо контролу над сопственим временом. Живимо фрагментарно исцеткано време, а фрагменти прете да преузму власт над целином, при чему време престаје да постоји.

Проблематизација појма времена у уметности није нова, она се често спроводила унутар појединачних уметничких пројеката кроз актуелизацију личних наратива. Изложба *Време 244'33" – IVA.lab*, обједињује радове домаћих и иностраних уметника/ца (програма IVA.lab) бавећи се проблематизацијом времена у више равни, како у односу на природу самог медија заснованог на времену (*time-based media*), тако и кроз актуелизацију појма времена у односу на контекст у којем уметнички радови настају, бивају ре-актуелизовани и показани публици. У фокусу су уметнички радови који на различите начине преиспитују време, заустављају га, понављају, продужавају, рециклирају, контролишу, успоравају, атропришу, манипулишу... Сам назив изложбе *Време 244'33"* омаже је композиторским идејама Џона Кејда које су инкорпорирале темпоралност у уметничко дело у виду пролазних и привремених стања музике (Џон Кејд, *4'33'*, 1952) и пружиле изванредан оквир филму, видеу и другим облицима интермедијалне уметности засноване на трајању. Темпоралност је у визуелну уметност „уведена“ кроз експерименталну музику и тиме је учинила синематичном и блиском филмској уметности. Изложба *Време 244'33"* захтева тачно толико времена да се сагледа у целини (!). Њу чине радови визуелних и филмских уметника који разноврсним приступима и поетикама бивају окупљени око преиспитивања покретне слике у данашњем времену, занимајући се једнако и за гранична подручја филма и видео уметности, њихове продукције

и репрезентације. Одабиром четрнаест радова различите структуре, наратива и поетике, изложба проговара о друштвеним, социолошким и културолошким феноменима као што су класа, рад, миграције, политика, рат, кризе, изолација, али и идентитет, ефемерност, интроспекција, одрастање и љубав.

IVA.lab програм, конципиран као платформа, отворена за различите колаборације и експерименте у пољу видеа, место је сусрета визуелних уметника из Србије са иностраним учесницима филмских програма „Интеракција“ и „Интердок“, од 2016. године у Пожеги (нфц Филмарт). Изложба представља видео радове, инсталације, филмове, *video therapy* пројекте, видео есеје, настале кроз више сазива видео резиденције IVA.lab, као и пројекте уметника који су на различите начине укључени у сам програм. Поред учесника резиденције (2016-2019) - Драгана Жаревац, Аница Вучетић, Миа Ђук, Мирјана Боба Стојадиновић, Дејан Клемент, Иван Петровић, Слободан Стошић и Милош Томић, на изложби су представљени и медијски и филмски пројекти редитеља Владимира Томића из Данске, редитељке и монтажерке Ранд Бејрути из Јордана, заједнички рад директорке фотографије Сесилије Сандовал из Аргентине и израелског редитеља Ефима Грабоја, сниматељке и визуелне уметнице Јоане Туркан и колектива *Retro Future* из Румуније, као и визуелног уметника Милоша Бојовића из Пожеге.

Филм је, према Валтеру Бењамину, „учинио посматрање слика колективним посматрањем“, омогућио је људима да могу себе да виде, док је видео као саморефлексивни медиј окренуо камеру ка појединцу – уметнику и омогућио му да себе види. Данас, у времену потпуне медијске дисперзивности често су преглитања и прожимања. Ипак са сигурношћу једино можемо тврдити, да филм и видео представљају место синтезе различитих уметничких форми и да још увек деле једну заједничку карактеристику – трајање, односно време.

Па, имамо ли времена за 244'33"?

Кустоскиња: Слађана Петровић Варагић

Time 244'33" - IVA.lab

For the last two centuries history was the history of *speeding*. Lives of individuals have become “hysterical series of overcrowded moments” (Thomas Hylland Eriksen). Our *fluid life* as defined by Zygmunt Bauman is filled with suspense. Conditions and context change faster than it is needed for new ways of acting to consolidate and incorporate into routines and habits of groups and individuals. Technology has made human beings dependent on information overflowing in multitudes while there is a lack of *attention of others* to hear and see us as well as of our *easy and linked time* to hear and see others. It is reason enough for tension and conflict! Market liberalism and individualism continually produce *new forms of vulnerability*. We lose control over our own time while engaged in unending struggle for others' seconds and minutes. We live in fragmented, shredded, time and parts are taking over the whole and time ceases to exist.

Making an issue out of time is not a new thing in Art. It was done as a part of many individual art projects through personal narratives. *Time 244'33" - IVA.lab* group show, brings together projects by local and international artists (programme IVA.lab) dealing with time in different ways – whether dealing with the nature of the time based media or by questioning concept of time itself in relation to the context in which artworks emerge, are re-actualized and shown to the public. It puts a spotlight on projects that question, stop, loop, extend, recycle, control, slow, appropriate and manipulate time. Title of the show, *Time 244'33"*, is homage to the compositional ideas of John Cage that have incorporated time into artistic act in the form of passing and temporary musical conditions (John Cage, 4'33', 1952) and provided an exceptional frame for film, video and other forms of inter-media art based on time. Temporality was *introduced* into visual arts by experimental music and thus made it more cinematic and closer to film.

Time 244'33" takes exactly that much time to be seen as a whole (!). It presents works by visual artists and film-makers that use variety of means and poetics to question *mobility of the image* today and take interest in liminal fields of both film and video art, their production and representation. By choosing fourteen works of different structure, narratives and poetics this show addresses social, cultural and sociological phenomena such as class, work, migrations, politics, war, crisis, isolation, identity, ephemerality, introspection, growing-up and love.

IVA.lab programme is platform open for various collaborations and experiments in the field of video. It is meeting place for Serbian visual artists with international filmmakers participating in film programmes *Interaction* and *Interdoc*, since 2016 in Požega (ifc Filmart). Show presents videos, installation pieces, films, *video therapy* projects, video essays that were made through several iterations of the IVA. lab residency program, as well as projects that were involved with it in different ways. Besides artists in residency (2016-2019) – Dragana Žarevac, Anica Vučetić, Mia Ćuk, Mirjana Boba Stojadinović, Dejan Klement, Ivan Petrović, Slobodan Stošić and Miloš Tomić, exhibition will show media and film projects of director Vladimir Tomić (Denmark), director and film editor Rand Beiruty (Jordan), joint project by cinematographer Cecilia Sandoval, (Argentina) and director Efim Graboy (Israel), cinematographer and visual artist Ioana Turcan (Romania), art collective *Retro Future* (Romania), as well as visual artist Miloš Bojović from Požega (Serbia).

Film has, according to Walter Benjamin, *made watching of images into collective act*, it has enabled people to see themselves while video has, as self-conscious media, turned camera to the individuals – artists – to look at themselves. Today in the age of total media dispersion intertwines and mixes are common, we can claim with certainty only that film and video are places of synthesis of different artistic forms and that they still share one commonality – duration or time.

Well, do we have time for 244'33"?

Curator: Slađana Petrović Varagić

РАНД БЕЈРУТИ — RAND BEIRUTY

Нугар / Nudar

документарни филм / documentary
20', 2018.

улоге / featuring: Nudar, Scarlett, Jasmine, Rand
редитељка и продуценткиња / director and producer: Rand Beiruty
сниматељи / cinematography: Annegret Sachse, Emily Daniel, Tillmann
Ohm, Jonas Eisenschmidt, Nudar, Rand Beiruty
монтажери / editing: Abdallah Sada, Meys Al-Jezairi, Rand Beiruty
дизајнер и ре-микс звука / sound designer and re-recording mixer:
Israel Bañuelos
сниматељи звука / sound recordists: Simon Ferber, Christoph Hertel
колор корекција / colorist: Abdallah Sada
уз подршку / supported by:
Tribeca Film Institute's IF/Then Initiative

Нудар је Сиријка која је дошла у Немачку да буде докторка. Током снимања овог филма она окреће камеру ка Ранд Бејрути, редитељки, и тако започиње њихов дијалог.

Ранд Бејрути је редитељка из Јордана, која живи и ради између Немачке и Јордана. Тренутно завршава докторат на Филмском универзитету Конрад Волф у Бабелсбергу. Похађала је програме за таленте: Берлинале талентс, Бејрут талентс, Инкубатор филмских стваралаца Азије, Документаристички кампус, Летња школа документарног филма у Локарну и Јихлава академија у Чешкој.

Nudar is a Syrian woman who arrived in Germany to pursue her career as a doctor. During the filming, she turns the camera on Rand Beiruty, the filmmaker, creating a dialogue between them.

Rand Beiruty is a Jordanian film-maker based between Germany and Jordan and is currently pursuing a practice-based Ph.D. from Film University Babelsberg Konrad Wolf. She is an alumna of Berlinale Talents, Beirut Talents, Film Leader Incubator Asia, Documentary Campus, Locarno Documentary Summer School and Jihlava Academy.

МИЛОШ БОЈОВИЋ — MIŁOŚ WOJOWIĆ

Трансформација / Transformation

једноканална видео-пројекција са звуком /
one-channel video projection with sound
11' 38", 2019.

16 mm дигитализовано и звук /
16 mm digitalised and sound

Трансформација је рад базиран на апропријацији пређашњег немог филма (визуелне поеме). Немачки редитељ, Телемах Висингер је снимлио свој филм инспирисан филмом *Киша* (1929), Јориса Ивенса, и понудио га на будућу *трансформацију*. Једино ограничење у трансформацији је то да слика мора остати у изворном облику а звук може бити направљен на било који начин и тако додат слици. До сада су направљене десетине радова које исту слику звуком транспонују на различити начин до посматрача.

Звук за ову трансформацију је снимљен контактним микрофонима који су аплицирани на површине као што су покретне степенице, шине воза, лимене кутије, пластичне кофе пуне воде. Поред звука добијеног контактним микрофоном сниман је звук сушења дрва у једној летњој ноћи. Сви звуци су касније модификовани и обрађивани.

Милош Бојовић је рођен у Пожеги, у Србији. Студирао је књижевност на Филолошком факултету у Београду и фотографију на Факултету за уметност и дизајн у Усти над Лабом, у Чешкој републици и Академији уметности у Лођу, у Пољској. Бави се истраживањима у домену фотографије, филма, видеа и звука. Излагао је у земљи и иностранству.

Transformation is the piece based on appropriation of the silent movie (visual poem). German director Telemach Wissinger made his movie inspired by the movie *Rain* (1929) by Joris Ivens and offered it for a future transformation. The only limitation is that the image must stay as originally shown and the sound can be made and added at will. Till now tens of films were made that the same image offer to the spectator via different sound. Sound for this transformation was recorded with contact mikes that were applied to the surfaces like escalators, rail tracks, tin boxes, plastic buckets filled with water. Besides that we have recorded also sound of the drying wood during one summer night. All sounds were later modified and edited.

Miloš Bojović was born in Požega, Serbia. He studied literature at the Faculty of Philology – Belgrade and photography at the Faculty for Arts and Design at the Usti nad Labem, Czech Republic and at Art Academy, Lodz, Poland. He explores fields of photography, film, video and sound. His work has exhibited locally and internationally.

TRANSFORMATION

film poem: Telemach Wiesinger

АНИЦА ВУЧЕТИЋ — ANICA VUČETIĆ

Расц̄иривање / Stirring Up

видео скулптура: 5-канална звучна, видео инсталација, 5 ТВ екрана, у континуитету / video sculpture, 5 channels sound and video installation, 5 TV screens, HD loop, 2020.

Брзина, промена, проток информација, трка за профитом, манипулација – ово су само неке од одредница нашег времена и начина живота, који све више измиче контроли појединца.

Време је растегљива категорија, наш субјективни доживљај условљен простором и брзином којом се крећемо. Време је апстрактно, постоје мерачи његовог протока, али објективно не постоје ни прошло ни будуће време, већ само наша присећања прошлог и замишљања будућег. Ми смо заправо укотвљени у бесконачно растегнутој садашњости.

У мојим радовима време је у функцији покретне слике – слика се креће и то даје утисак протока времена, али та слика је успорена, кратког трајања, без наратива, у loop-у. У том бесконачном понављању посматрач има слободу да је конзумира колико дуго жели. То је време када је посматрач концентрисан на садашњи тренутак.

Моји радови упућују посматрача на самоспознају и промену. Пандемија је зауставила време и свет, суочила појединца са самим собом и довела у питање нашу егзистенцију, циљеве, приоритете, поставила нас пред огледало, ставила на пробу све политичке системе.

Промена света по мери човека започиње у појединцу. Сада постаје евидентна потреба за успостављањем баланса и комуникације човека са самим собом, за преиспитивањем његове позиције у садашњости, за константним разматрањем смисла и суштине савремене егзистенције.

Аница Вучетић, мај 2020.

„Узмите шаку свежег пепела
или било чега што је прошло
и видећете да је то још увек ватра
или да то може бити“

Бранко Миљковић, „Похвала ватри“

Расц̄иривање упућује на ситуацију константног урушавања и ентропије. Тињање онога што је преостало после деструкције обећава разбуктавање новог огња, као разрешења радикалном променом.

Ефемерна и нематеријална електронска слика користи се у овом раду као чврсти „материјал“ у грађењу објекта, скулптуре, инсталације, у некаквој форми инверзије. Да ли дигиталне слике којима смо свакодневно преплављени и које диктирају, али и дестабилизују нашу реалност, могу бити употребљене као чврсте тачке ослонца или репери нашег функционисања? Да ли нематеријално на неки начин може имати постојаност и квалитет материјалног?

Speed, changes, flow of information, race for profit, manipulation – they are just some of the determinants of our times and our way of living, which are increasingly slipping out of control of the individual.

Time is an expansible category, our subjective experience conditioned by space and the speed at which we move. Time is abstract, there are time meters that register its flow, but objectively there is neither past nor future time; only our memories of the past and imagining of the future. We are actually anchored in an infinitely stretched present.

In my works, time is in a function of the moving image – the image moves and that gives the impression of the passage of time, but the image is slow, of short duration, without narrative, and in a loop. In that endless repetition, the observer has the freedom to consume the image for as long as he wants. It is precisely the time when the observer is concentrated on the present moment.

My works direct the observer towards self-knowledge and change. The pandemic stopped time and the world, and, confronting the individual with himself, it has brought into question our existence, goals and priorities, placed us in front of a mirror, and put all political systems to the test. The change of the world according to the measure of man begins in the individual. Now there is an evident need to establish balance and communication of man with himself, re-examine his position in the present, and constantly consider the essence and meaning of modern existence.

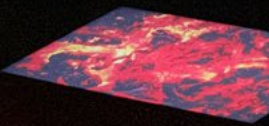
Anica Vučetić, May 2020

“Take the handful of fresh ash
or of that that has been
and you’ll see that it is fire still
or could be”

Branko Miljković, „Praise to the Fire“

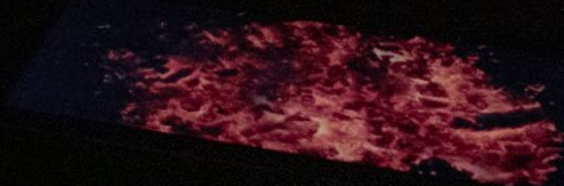
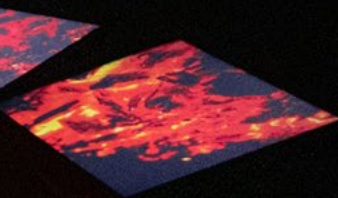
Stirring up points us at the constant breaking down and entropy. Smoldering bits of what has been after it was destroyed promises stirrings of a new conflagration as a radical change.

Ephemeral and non-material digital image is used in this artwork as a solid *material* in building of an object, sculpture, installation as a form of inversion. Do digital images that flood us every day and that dictate and destabilize our reality can be used as firm focal points or as measures to function by? Does immaterial can have permanence and quality of the material?

Аница Вучетић, магистрирала сликарство на ФЛУ у Београду (1989). Бави се видео инсталацијама и амбијентима. Лауреат Политикине награде (2008) и Награде Меморијала Надежде Петровић у Чачку (2005). Излагала самостално у: Бразилу, Немачкој, Холандији, Куби, Босни и Херцеговини, Словенији, Црној Гори, Београду, Новом Саду, Чачку, Вршцу, Пожеги, Рашкој, Сопоту.

Anica Vučetić got her master in painting from the Faculty of Fine Arts in Belgrade in 1989. She works with video installations and ambient installations. She has won Politika award (2008) and Award of the Nadežda Petrović memorial in Čačak (2005). She had solo exhibitions in Brasil, Germany, Netherlands, Cuba, Bosnia and Herzegovina, Slovenia, Montenegro, Belgrade, Novi Sad, Čačak, Vršac, Požega, Raška, Sopot.

ДРАГАНА ЖАРЕВАЦ — DRAGANA ŽAREVAC

Слајка *ћролазносћ* 2.0 / *Ephemeral Sweetness 2.0*

видео инсталација / video installation
15'05", 2020.

Слајка ћролазносћ 2.0 је рад који се одвијао у неколико фаза. Најпре је бомбонција Живорад Босиљчић сачинио плочу шећерног стакла која је постављена на сталак на који је причвршћена веб камера усмерена на површину стакла. Шећер је одабран као материјал због своје лаке топивости у води и зато што омогућује постизање вискозности, тањења, провидности и рефлексије као стакло. Инсталација је постављена на терасу стана у коме живимо и на тај начин стакло је било изложено атмосферским променама, светлу, ветру, киши и ваздуху док се у потпуности није распало и растопило. Процес је трајао шеснаест дана. Снимак је у реалном времену емитован на *You-tube*-у у септембру 2015. Најзад, снимак је убрзан монтажним процесом и добијен је видео рад у трајању од око 15 минута.

Полазећи од термина „естетика нестајања“ Пола Вирилиоа, овај рад поставља слику у димензију времена бележећи нестајање једне и појављивање других слика у два временска тока.

Рад се реактуализује током пандемије и забране кретања у пролеће 2020. у тренутку када се поново враћамо на исто место на тераси да бисмо ту провели дуге сате непомичности и посматрања врхова дрвећа, околних зграда и неба.

У тишини и постојаности затвореног простора време је јурило стрмоглавом брзином. Радећи од куће, гледајући у своје екране, кувајући и хранећи се, дезинфикујући новопристигле предмете, вежбајући на струњачи у дневној соби, остајали смо стално запитани где су нестали они периоди које смо обично проводили ван дома. Док сада, када је јавни простор опет доступан, поново смањујемо време проведено ван сигурности сопственог стана. Током забране кретања нисмо успевали да пронађемо време за све оне радње које смо намеравали да обавимо у кући, тада кад „имамо времена“. Изласком из затвореног простора надокнађујемо пропуштено време, али оно нам и даље недостаје. Као маса од шећера, време је вискозно: скупља се и развлачи, гомила се или се топи, подсећајући нас да је све ефемерно, све пролази, и слатко и горко.

Драгана Жаревац је визуелна уметница чији рад карактерише лични став о питањима од општег друштвеног значаја. Излагала је, између осталог, у Лудвиг Музеју савремене уметности - Беч, Тејт Модерн галерији - Лондон, Центру Жорж Помпиду - Париз, *ZKM*-у - Карлсруе, *KunstWerke* - Берлин, *Art in General* - Њујорк и у Музеју савремене уметности - Београд. Добитница је награде *ZKM* (Карлсруе, 1998), Златне Сфинге за опус на фестивалу Видеомедеја (Нови Сад, 1999) и Награде Меморијала „Надежда Петровић“ (Чачак, 2005).

Ephemeral sweetness 2.0 is work done in several stages. First, candy-manufacturer Živorad Bosiljčić made a pane out of sugar, then camera was mounted on the stand and it was pointed at the pane. Sugar was chosen as material because it easily dissolves in water. Sugar can attain high viscosity, capacity to thin out and is transparent and reflexive just like true glass. Installation was set on my terrace and in that way it was exposed to environmental elements, light, wind, rain and air till it has dissolved completely. This process lasted for sixteen days and recording was shown in real time on *You-tube* in September of 2015.

Taking Virilio's *aesthetics of disappearance* as departure point, this piece settles an image in the time dimension showing disappearance of the one and emergence of other images within two different time-flows. This work was updated during pandemic and lockdown in spring 2020. We return to the same spot at the terrace, just to sit for hours motionlessly and look at the treetops, buildings and sky.

In silence and permanence of the closed space time has flown with breakneck speed. Working from home, staring at screens, cooking and eating, disinfecting newly brought-in objects, doing exercises on a mat in the living room, we started to wonder where have vanished those instances we used to spend outside of home. Now when public space is available to us again, we still reduce the time we spend outside the safety of our apartment. During the curfew we didn't find the time for all the things we wanted to do at home, when *we have time*. Going out from the closed space we are making the time but we are still running out of it. Like a sugary mass, time has viscosity: it shrinks and extends, melts or accumulates, reminding us that everything is ephemeral, everything passes, both sweet and bitter.

Dragana Žarevac is visual artist. Her work features her personal opinions on important public matters. She has exhibited, among other places, at the Ludwig Museum – Vienna, Tate Modern Gallery – London, Centre Georges Pompidou – Paris, ZKM – Karlsruhe, KunstWerke – Berlin, Art in General – New York and Museum of Contemporary Art – Belgrade. She has won following awards: ZKM (Karlsruhe, 1998), Golden Sphinx at the Videomedeja Festival (Novi Sad, 1999) and „Nadežda Petrović“ Memorial Award (Čačak, 2005).

Textual information, likely an artist statement or exhibition description, displayed on the left wall.

Textual information, likely an artist statement or exhibition description, displayed on the left wall.

ДЕЈАН КЛЕМЕНТ — DEJAN KLEMENT

Све је ОК / Everything will be ОК

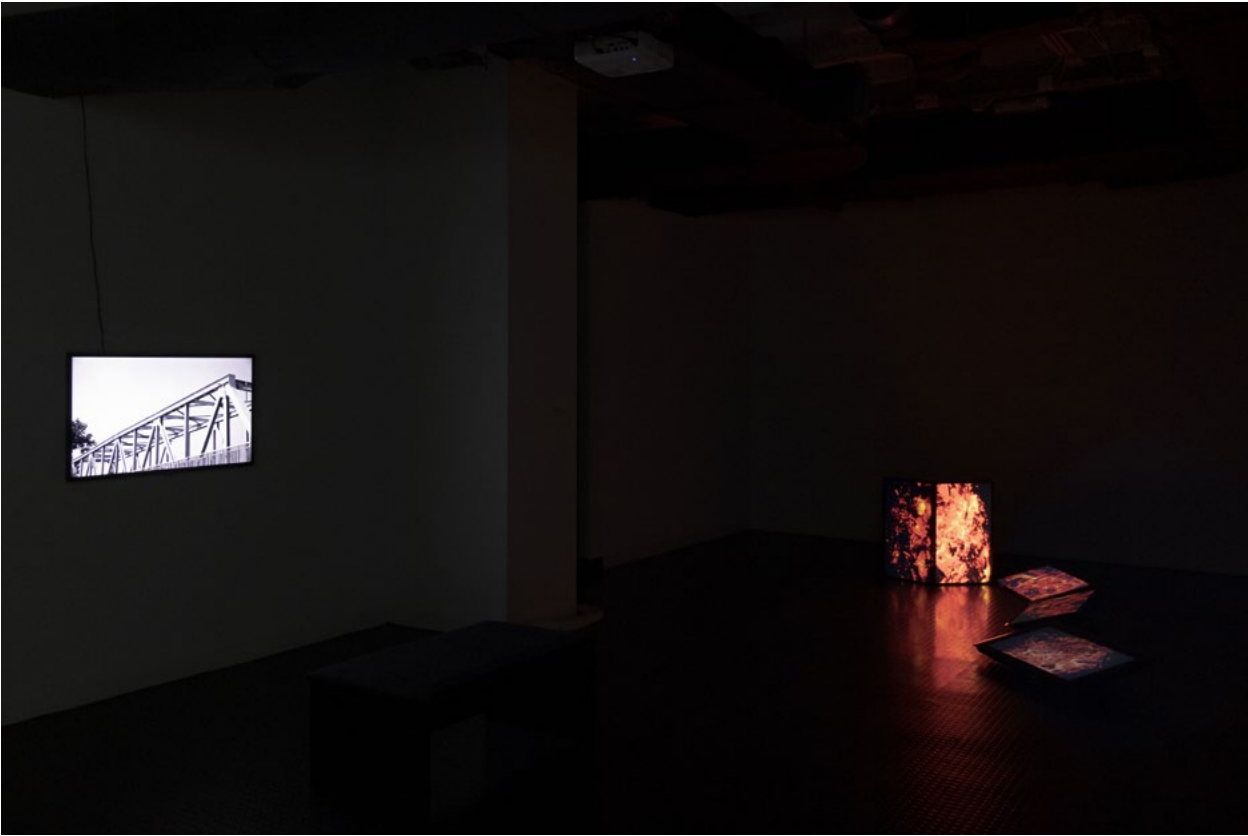
једноканална видео-пројекција са звуком /
one-channel video projection with sound
5'34", 2019.

продукција / production: НФЦ Филмарт /
IFC Filmart - IVA.lab 2019

Дејан Клемент (1989, Београд) школовао се на Институту Марине Абрамовић и Факултету савремених уметности у Београду, где је и дипломирао на сликарској катедри. Најчешће делује у пољу видео перформанса. Активно излаже од 2008. године, самостално, групно и на фестивалима уметности у Србији и иностранству.

Dejan Klement (1989, Belgrade) studied at the Marina Abramović institute and Faculty of Fine Arts, Painting department. He is mostly working in the field of video performance. Since 2008 has exhibited both solo and in in group shows as well as on art fairs both in Serbia and abroad.

ИВАН ПЕТРОВИЋ — IVAN PETROVIĆ

Со и свејло – иза сцене / Salt and Light – Behind the Scenes
VHS, 17'20", 2020.

режија и камера / directing and cinematography:
Иван Петровић / Ivan Petrović
музика / music: Штефен Башо Јунгханс / Steffen Basho-Junghans
монтажа / editing: Марија Ковачина / Marija Kovačina
продукција / production: НФЦ Филмарт / IFC Filmart - IVA.lab

Со и свејло #0524 / Salt and Light #0524
Со и свејло #05556 / Salt and Light #05556
ламбда поступак / lambda, 2019

Филм *Со и свејло – иза сцене* прати ситуације у сеоским насељима и руралним срединама у околини Пожеге током рада на серији фотографија *Со и свејло*. Филм настаје у форми веристичке путописне белешке којим се преиспитује утицај филмског искуства на креирање и вредновање фотографске слике.

Дипломирао је на Академији уметности „Браћа Карић“ у Београду 2002. године на одсеку фотографије. Кооснивач је и уредник „Центра за фотографију“; уредник је „Фото-форума“; аутор је и приређивач књиге *Фошо-форум – разговори о фошографији*. Добитник је награде „Димитрије Башичевић Мангелос“ и стипендије КултурКонтакт у Бечу.

The film *Salt and Light –Behind the Scenes* follows different situations in the rural settlements and areas around city of Požega, during the work on the series of the photographs *Salt and Light*. The film was made in the form of a veristic travelogue and it examines the influence of film experience on the creation and evaluation of the photographic image.

Graduated from the Academy of Arts „Braća Karić“, photography department, in Belgrade in 2002. He is co-founder and editor at the Centre for Photography. He is editor of the “Photo-forum” and author and editor of the *Photo-forum – talks on photography* book. He won “Dimitrije Bašičević Mangelos” award and KulturKontakt scholarship in Vienna.

Луїлалашїво: воз / Wanderlust: Train

видео-есеј, једноканална видео-пројекција са звуком /
video-essay, one-channel video projection with sound,
8'10", 2020.

Луїлалашїво: воз је видео-рад који се састоји од фотографија којима се сучељавају покрет и статичност, а да се притом не симулира сам покрет. Пратећи наратив истражује доживљај путовања возом, како као процеса физичког измештања и удаљавања од познатог/улажења у непознато, тако и као духовног изазова за пропитивање сопства. Сам воз носи слојевито значње: од средства које је омогућило савремено доба – индустрију, модернизам и капитализам, до друкчије симболике сваког дела воза, као што су локомотива, путнички или теретни воз, шине. Рад балансира између личног луталаштва и контраста која су изградили савремена друштва.

Мирјана Боба Стојадиновић је визуелна уметница. Дипломирала је и магистрирала на Факултету ликовних уметности у Београду, као и Институту *Piet Zwart* у Ротердаму, Холандија и Факултету уметности у Плимуту, Велика Британија. У центру њених интересовања су простор и нарација, перформативно употребљавајући фотографију, текст, звук, светлост, објекат. Добитница је награде 25. Меморијала Надежде Петровић (2010).

Wanderlust: Train is a video-work consisting of photographs that confront movement and stillness, yet without simulating movement. The accompanying narrative researches the train travel experience as a process of physical dislocation and distancing from familiar/entering the unknown, as well as a process of spiritual challenge to re-question the self. The train itself carries a layered meaning: from a means that enabled the contemporary age – the industry, modernism and capitalism, to different symbolic of each and every part of a train, such as a locomotive, passenger or freight train and tracks. The work balances between the personal wanderlust and the contrasts that built the contemporary societies.

Mirjana Boba Stojadinović is visual artist, who graduated and received a master's degree at Faculty of Fine Arts in Belgrade, and she also holds a MFA from Piet Zwart Institute, Rotterdam (NL) in collaboration with the University Plymouth (UK). The focus of her interests is space and narration, employing performatively photography, text, sound, light and objects. She is the recipient of the award of the 25th Memorial of Nadežda Petrović (2010).

визуелни и звучни материјали, монтажа / visual and sound materials, editing:
Мирјана Боба Стојадиновић / Mirjana Boba Stojadinović
продукција / production: НФЦ Филмарт / IFC Filmart - IVA.lab
музика / music:
Himalayha, Piano de Calda
Piano de Calda by Himalayha is licensed under a Attribution-NonCommercial-ShareAlike License.
Pictures of the Floating World, Waves
Snow Day by Pictures of the Floating World is licensed under a Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 United States License
Daniel Birch, Glacier Bells
Glacier Bells by Daniel Birch is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 License.
Pictures of the Floating World, Bumbling
Snow Day by Pictures of the Floating World is licensed under a Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 United States License
Pictures of the Floating World, Snow Day
Snow Day by Pictures of the Floating World is licensed under a Attribution-Noncommercial-Share Alike 3.0 United States License

СЛОБОДАН СТОШИЋ — SLOBODAN STOŠIĆ

(O)позације / (O)positions

видео, двоканална инсталација са звуком /
video, two-channel video projection with sound
9' 40", loop, 2020.

сниматељи / cinematographers: Арнолд Фернандез, Филип
Марковиновић / Arnold Fernandes, Filip Markovinović
монтажа / editing: Филип Марковиновић, Слободан Стошић / Filip
Markovinović, Slobodan Stošić
звук / sound: Филип Марковиновић / Filip Markovinović
бубњар / a drummer: Борислав Продановић / Borislav Prodanović
продукција / production: НФЦ Филмарт / IFC Filmart - IVA.lab

Слободан Стошић (1989). Добитник Мангелос Награде за 2012.
годину. Члан Групе за концептуалну политику.

Slobodan Stošić (1989). Winner of the *Mangelos* award for 2012. Member
of the Group for Conceptual Politics.

МИЛОШ ТОМИЋ — MIŁOŐ TOMIĆ

*Док сам био у сѣомаку, најиђао сам руком своју љишу и
иђако схватио да сам гечак / While I was in the belly,
I have touched my pee-pee and realized I was a boy*
11"57", 2020.

Милош Томић је мултимедијални уметник који се у својим пројектима бави филмом, фотографијом, колажом и скулптуром. Студирао је режију, потом и анимацију што и даље у великој мери утиче на његов рад. Током последњих 20 година, као независан филмски уметник који има и друге опсесије попут музичких импровизација, сакупљања одбачених предмета, писања, путовања, сарађивао је са другим филмским и визуелним уметницима, музичарима, као и људима који су маргинама друштва. Своје радове је излагао на многим фестивалима и изложбама. Године 2013, како сам каже, „случајно“ је био представник Србије на Бијеналу у Венецији. Путује и учествује на разним радионицама којима приступа на весео и забаван начин.

Свакодневни филмација и тата са понеким слободним, заборавним даном. Неиживљени музикант. Више времена издувавао нос у марамицу него свирао у саксофон. Комбинује филмоделство, аниматористику, примењени видео и едукацију у покушају да преживи и даље ради то своје. Паралелно са новим идејама, поправља старе филмове који су се у међувремену укварили. Доживљава град и све около као свој филмски студио.

Miloš Tomić is a multimedia artist whose projects span film, photography, collages and sculpture. Tomić studied directing and then animation – experiences that continue to influence his practice. Over last 20 years, as an independent filmmaker with various others obsessions: music improvisations, collecting abandon objects, writhing, traveling, he has collaborated with many other filmmakers, visual artist, musicians as well, as with people from margins of society. He showed his work in many festivals and exhibition. In 2013, as he said "by chance", was Serbian representative at Biennale in Venice. He travels cities with workshops that he leads in playful way.

Everyday film-maker and dad with some forgetful day off. Musician that doesn't get enough music. He spent more time blowing his nose than his sax. Mixes film-making, animation, applied video and didactic work in an attempt to survive and work his own thing. Simultaneously fixes old film that have grown stale and works on new ideas. He thinks of the city and everything in it as a part of his film studio.

ВЛАДИМИР ТОМИЋ — VLAĐIMIR TOMIĆ

Време које смо изгубили / Time We Lost

15', 2017.

Док се рат у Босни завршио у новембру 1995. године више од 3 милиона људи је расељено из региона. Многи су раздвојени од својих породица и наставили су животе далеко једни од других. Погребно предузеће из Сарајева пружа услуге Бошњацима у расејању који нису у прилици да присуствују сахрани рођака.

Филмови Владимира Томића припадају једнако пољу савремене визуелне уметности и пољу експерименталног документарног филма. Тематске целине његове продукције су инспирисане универзалним људским тензијама попут релације између индивидуалности и друштвене структуре која се мења. Његов рад је више пута награђиван и приказиван на фестивалима попут *Берлинала*, програм *Форум*, *Филмски архив Анџолоџија* у Њујорку, *ИДФА* и други. Његов рад је део колекције Националне галерије Данске. У току ове године (2020) добио је престижну трогодишњу стипендију Данске уметничке фондације. Пореклом је из Сарајева, а дипломирао је Данској краљевској уметничкој академији.

By the time the conflict in Bosnia-Herzegovina ended in November 1995, more than 3 million people from the region were displaced. Many were separated from family members and as time passes they continue to live far away from one another. A funeral home in Sarajevo therefore provides an online service for Bosnians abroad who are prevented from attending the funeral of a relative.

Vladimir Tomić's art films belong in the field of contemporary art as well as experimental documentary. The main themes in his productions are inspired by very universal and human tensions, for example between the individual identity and the changing structure of the society. Tomić's work has been awarded many times and has been shown at *Berlinale Forum*, *NY Anthology Film Archives*, *IDFA* and more. His work is included in the collection of National Gallery of Denmark. In 2020 he received the prestigious three year grant from Danish Art Foundation. Tomić is originally from Sarajevo. He graduated from The Danish Royal Academy of Fine Arts.

Mother was courageous and ahead
of her time in many of her decisions.

ЈОАНА ТУРКАН — ІОАНА TURCAN

Рагно тіело / Body of Work

једноканална видео-пројекција са звуком /
one-channel video projection with sound
2'09", 2020

Уметници и радници су најизложенији последицама радикалних промена, друштвеним и економским урушавањима. Док су једни и други неопходни, они су рањиви и први којих се одричемо. Снимањући током пандемије и бавећи се радовима на адаптацији куће, схватила сам међузависност и поларизацију та два рада. Уметницима се тражи да покажу свој рад иако се уметност не сматра радним процесом, док се тежак физички рад на градилиштима – молерисање, бушење, сечење - не види као уметност иако уметници произилазе из рада и иако се и од уметности и од физичког рада тражи да буду и лепи и утилитарни. Овај видео се бави радом и звуцима које тело производи током рада.

Јоана Туркан је интердисциплинарна уметница и Фулбрајтов стипендиста из Румуније. Бави се кореографијом, филмским стваралаштвом и контактним спортовима. Сарађивала је са више уметника и филмских стваралаца. Води радионице у не-формалним ситуацијама.

The artists and the workers are those more exposed to the consequences of a drastic change, the social and economic collapse. While both of them are needed, they are vulnerable and the first to be dismissed.

Shot during the pandemic while focusing mostly on the work around the house and construction I have realized the intersections and polarization of the two. Artists are asked for "bodies of work" while art is not considered work and the hard work in construction, painting, drilling, cutting is not considered art - even though artists emerged from its labour and both the art and the work are demanded to be beautiful and sometimes utilitarian at the same time.

The video focuses on the work itself and the sounds that a body at work makes.

Ioana Turcan is an interdisciplinary visual artist and a Fulbright scholar from Romania with a background in choreography, film-making and contact sports. She has collaborated with various visual artists and film-makers and holds workshops in non-formal settings.

МИА ЂУК — МИА ЏУК

Кујине, ноћу / Blackberries by Night

видео инсталација / video installation,
VHS видео, свеске, фотографија, текст /
VHS video, notebooks, photography, text
2020, 9'33"

камера / camera: Миа Ђук / Миа Џук
монтажа / editing: Миа Ђук, Слободан Стошић /
Миа Џук, Slobodan Stošić
продукција / production: НФЦ Филмарт / IFC Filmart - IVA.lab

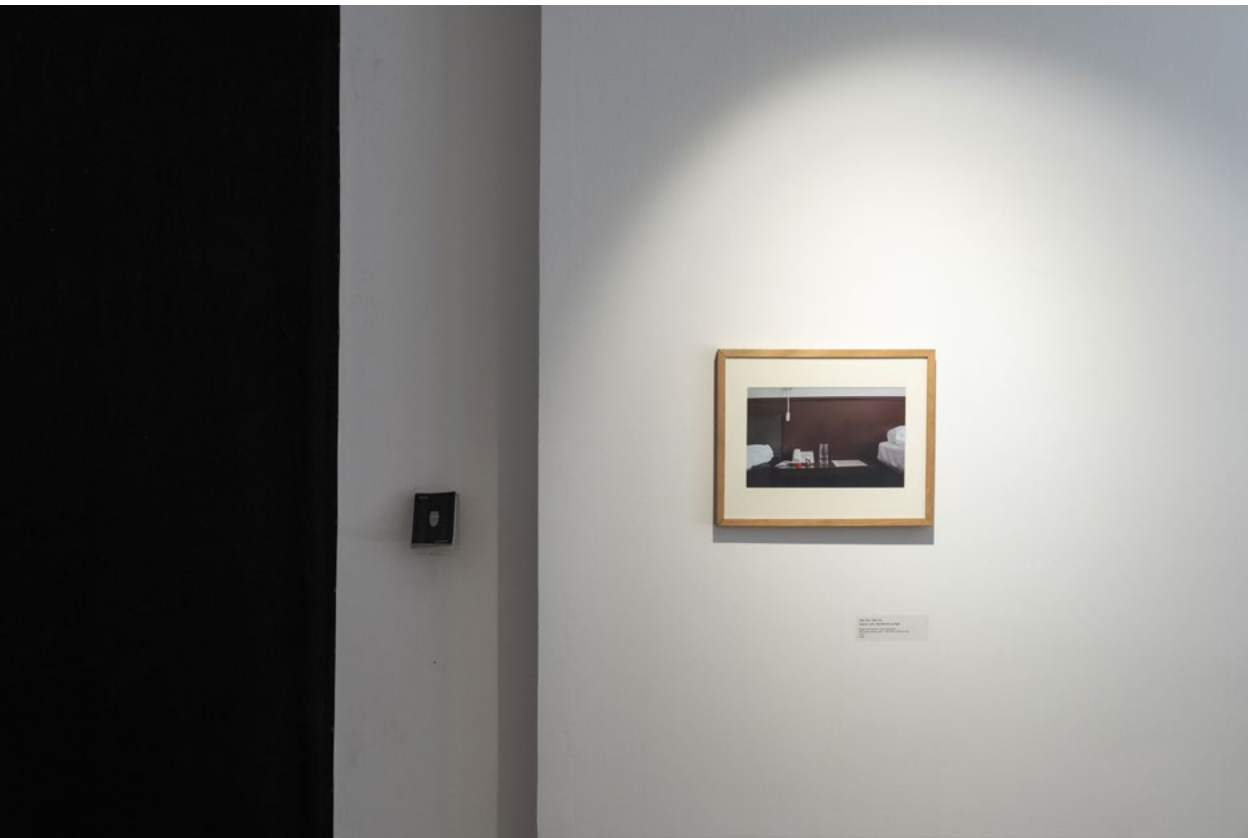
Серија видео минијатура, сачињена од остатака никада снимљеног филма, одбачених кадрова, записа и текстова. Видео рад, смештен у простор путовања, сумње и недоумице, где појмови доласка и одласка прелазе из глагола кретања у емотивне територије, приказане као фусноте без означене целине.

Учим нови језик путујући у празном вагону: синтаксу труцкања, застајања, наглости, штуцања, прескакивања, лупања, илузије, промаје, тензије и опуштања. Не усуђујем се да устанем са седишта, очи су ми приковане за клизеће ствари, емулзију предела. Уместо „шта желим да прикажем” негде при почетку масивног планинског ланца, око 20-ог минута, запитаћу се „шта покушавам да сакријем”, и ово заборавити.

A series of video miniatures, made up of the remnants of a never-made film, discarded footage, recordings and texts. The video work, placed in the space of travel, doubts and dilemmas, where the concepts of arrival and departure pass from verbs of movement into emotional territories, shown as footnotes without a marked whole.

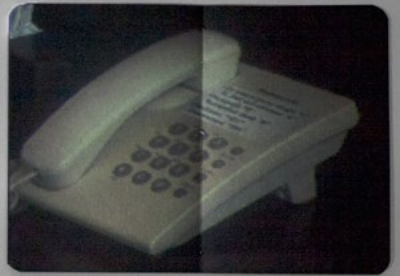
I am learning a new language while travelling in an empty car: the syntax of jolting, halting, suddenness, hiccups, skipping, banging, illusions, draft, tension and relaxation. I dare not get up from the seat, my eyes are fixed on slippery things, the emulsion of landscape. Instead of “what I want to show” somewhere at the beginning of a massive mountain range, around the 20th minute, I will ask myself “what am I trying to hide”, and forget this.

Миа Ћук уметница је која делује у пољу фотографије, текста и инсталације. Интересује се за фрагменте, трагове и остатке свакодневнице које сакупља, докуметнује и промишља. Нарочито је привлаче заостаци материјалне културе 20. века. Учествује на изложбама, уређује публикације, путује.

Mia Ćuk is the artist working in the fields of photography, text and installation. She is interested in and collects, archives and thinks about fragmentary, traces and remains of the everyday life. She is especially attracted to the remains of the material culture of the 20th century. She participates in exhibitions, edits publications, travels.

ЕФИМ ГРАБОЈ — СЕСИЛИЈА БЕЛЕН САНДОВАЛ
EFIM GRABOY — CECILIA BELEN SANDOVAL

Филмска ѿрејиска / Cinematic correspondence

видео терапија, видео писма – инсталација /

video therapy, video letters – installation

2020.

Двоје филмских стваралаца опсеснутих снимањем сопствених живота, упознају се током филмској камѿа, а њихови видео-дневници се синхронизују и трансформишу у филмску љубавну причу која је заснована на видео-писмима која су слали једно другом.

Стилови Ефима и Сесилије су различити и њихова комбинација производи нови слој кинематографског језика. Њена писма помажу у разумевању његових и обратно. Писма су међусобно повезана, али показују различито гледиште на исту ситуацију или осећање. Најснажнији аспект ових аудио-визуелних дневника је када камера приказује осећање кадрирањем, али нико од присутних не зна шта особа која снима осећа, понекад чак ни он ни она то не знају, осим несвесно. Оно што чини да ова писма тако добро функционишу је фактор времена и комбинације прошлости (када је снимак направљен) и садашњости (кад се снимак монтира). Нови поглед на ове материјале суочава нас са њиховом меморијом стварајући нову димензију и сложеност. На истом екрану видимо неколико стварности. Процес гледања снимка и његово монтирање даје мноштво информација људима који га гледају као и самим карактерима, и зато се претвара у *видео ѿрапију*. Такође, комбинација аудио визуелног света и писаног дневника и мисли (насталих током монтаже) трансформише осећај на један дубљи начин и појачава аутентичност.

Сесилија Белен Сандовал је монтажер слике и звука (Универзитет Бенос Аирес) из Мисионеса, Аргентина. Углавном се бави документарним и експерименталним филмом и радила је као редитељка, сниматељка и директорка фотографије.

Ефим Грабој је млади и награђивани филмски стваралац – завршио је Школу филма и телевизије Стив Тиш, Универзитет Тел Авив. Аутор је неколико кратких филмова који су добили десет међународних фестивалских награда. У свом раду фокусира се на филм који доприноси терапеутском процесу како код јунака тако и код самог аутора.

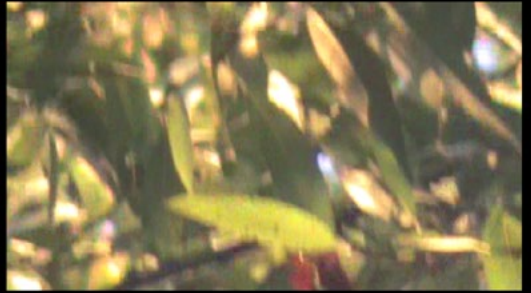
Two filmmakers, obsessed by filming their lives, meet in a *film camp*, their video diaries synchronize and transforms into a cinematic love story based on their audio visual letters to each other.

Styles of Efim and Cecilia are different and their combination creates new layer of cinematic language. Her letters help to understand his, and vice versa. The letters connected between each other, but shows different point of view on the same situation or feeling. The strongest side of those audio visual diaries happens when the camera exposes a feeling through its framing, but nobody around knows what the person who films feels, sometimes even him or her doesn't know that, only unconsciously. What makes those letters work so well is the factor of time and combination between past (when the footage was filmed) and present (when the footage is edited). The new point of view on the materials, meet the memory itself and creates a new dimension and complexity. We see a few realities on the same screen. The process of watching the footage and editing it giving a lot of information to people who watch it and the characters themselves, this is why it turns into a *video therapy*. Also combination between audio visual world and written diary and thoughts (made during an editing) transforms the feeling in a deeper way and adds authenticity.

Cecilia Belén Sandoval is an Image and Sound Designer (University of Buenos Aires) from Misiones, Argentina. Her work is focused on the documentary area and experimental film, where she has worked as a director, director of photography and camera-woman

Efim Graboy is a young, award winning, film-maker – Steve Tisch School of Film and Television, Tel-Aviv University alumnus. He made several short films which won 10 international festival awards. He concentrates on a cinema, that brings a therapeutic process for the character and the film-maker himself.

РЕТРО ФУТУР — RETRO FUTURE

Интроспективни колектив / Introspective Collective

једноканална видео-пројекција са звуком / one-channel video projection with sound
2020.

Овај сто и наше присуство су прилично метафорични, у неодређеном простору и у времену с којим свако може да се повеже. Иако наизглед је то обичан постављени сто, ближим загледањем видећете елементе: земља (тло), вода (море), док смо ми ватра а ваздух је посвуда. То је сто живота за којим можемо да искористимо моћи нашег ума, душе, воље и тела да бацимо магијске чини, да се препустимо промени, да се повежемо и да то најпре учинимо из интроспекције. Седећи за овим столом седимо у себи, с другима који чине то исто. То је интроспективни колектив.

Ретро Футур је креативни двојац из *Земље нежности*. Они су костимографи и сценографи, продуценти и кустоси уметничких пројеката, дизајнери изложби. Излагали су током RDW и у галеријама у Букурешту. Држали су радионице о рециклирању у модној индустрији. Креативни су партнери са Фестивалом модног филма у Букурешту и били су на насловници Форбс магазина.

This table and our presence is rather metaphorical, in an indefinite space and time to which anyone can relate. Even though at first sight it may seem like an ordinary table setup, if you look closer you can observe elements of the earth (soil), the water (sea), and we are the fire, and the air is all around. It is a table of life where we can use our power of the mind, soul, will, and body to make magic happen, to allow change, to have connection, and most of all to do this from an introspective perspective. Sitting at this table is sitting inside yourself at the same time with others doing the same thing, it is an introspective collective.

Retro Future is a creative duo based in *Kindland* (the land of kindness). They are costume and set designers, produced and curated artistic projects, exhibition designers, held exhibitions during RDW and at Bucharest galleries, workshops on recycling and up cycling fashion industry. They are creative partners for Bucharest Fashion Film Festival and were on the cover of Forbes Magazine.

Галерија / Gallery PODROOM
Ликовна галерија / Art Gallery

Издавач Културни центар Београда / Publisher The Cultural Centre of Belgrade
Трг Републике 5/-1, Београд / Republique Square 5/-1, Belgrade
www.kcb.org.rs

Време 244'33" – IVA.lab / Time 244'33"– IVA.lab
11.6 – 4.7.2020.

Уметнице/и / Artists: Ранд Бејрути, Милош Бојовић, Аница Вучетић, Драгана Жаревац, Дејан Клемент, Иван Петровић, Мирјана Боба Стојадиновић, Слободан Стошић, Милош Томић, Владимир Томић, Јоана Туркан, Миа Ћук, Ефим Грабој и Сесилија Сандовал, Retro Future / Rand Beiruty, Miloš Bojović, Anica Vučetić, Dragana Žarevac, Dejan Klement, Ivan Petrović, Mirjana Boba Stojadinović, Slobodan Stošić, Miloš Tomić, Vladimir Tomić, Ioana Turcan, Mia Ćuk, Efim Graboy & Cecilia Sandoval, Retro Future

Кустоскиња изложбе Слађана Петровић Варагић /
Exhibition curator Slađana Petrović Varagić

Сарадница Јана Глигоријевић /
Associate curator Jana Gligorijević

Савет галерије Бранка Бенчић, Инеш Гросо, Зорана Ђаковић Минити /
Gallery Council Branka Benčić, Inês Grosso, Zorana Đaković Minniti

Уредница Слађана Петровић Варагић /
Editor Slađana Petrović Varagić

Текст Слађана Петровић Варагић, уметнице/и /
Text Slađana Petrović Varagić, artists

Превод Свебор Миџић, Катарина Радовић /
Translation Svebor Midžić, Katarina Radović

Фотографије Милан Краљ, Иван Петровић, Милош Бојовић, Миа Ћук, Тања Дробњак /
Photos Milan Kralj, Miloš Bojović, Mia Ćuk, Tanja Drobniak

Прелом Бојана Алексијевић /
Layout Bojana Aleksijević

Реализација Културни центар Београда /
Realization The Cultural Centre of Belgrade

Поставка Дејан Павић, Драган Николић, Мирко Херцег /
Installation Dejan Pavić, Dragan Nikolić, Mirko Herceg

Изложбу су подржали Град Београд – Секретаријат за културу, Министарство културе и информисања РС / Supported by the City of Belgrade – Secretary for Culture, the Ministry of Culture and Information RS

**ВРЕМЕ 244'33" –
IVA.LAB**

11. 6 – 4. 7. 2020.

Галерија Podroom
Трг републике 5/-1

Ликовна галерија,
Кнез Михаилова 6

**TIME 244'33" –
IVA.LAB**

11. 6 – 4. 7. 2020

Gallery Podroom
Republic Square 5/-1

Art Gallery
Knez Mihailova 6

www.kcb.org.rs

